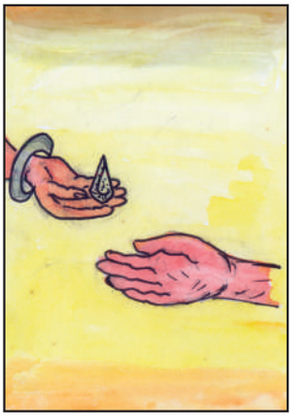
U7L3D3

7 सुभाषितानि

हस्तस्य भूषणं दानं
सत्यं कण्ठस्य भूषणम् ।
श्रोत्रस्य भूषणं शास्त्रं
भूषणैः किं प्रयोजनम् ॥१॥

काकः कृष्णः पिकः कृष्णः को भेदः पिककाकयोः ।
वसन्तसमये प्राप्ते काकः काकः पिकः पिकः ॥२॥

यथा चित्तं तथा वाचो यथा वाचास्तथा क्रिया।
चित्ते वाण्यां क्रियायां च साधूनामेकरूपता ॥३ ॥

सर्वतीर्थमयी माता सर्वदेवमयः पिता।
मातरं पितरं तस्मात् सर्वयत्नेन पूजयेत् ॥४॥

सुखार्थी चेत् त्यजेत् विद्यां विद्यार्थी चेत् त्यजेत् सुखम्।
सुखार्थीनः कुतो विद्या कुतो विद्यार्थिनः सुखम् ॥५ ॥

टिप्पणी

हस्तस्य હાથનું **भूषणम्** આભૂષણ **कण्ठस्य** કંઠનું **श्रोत्रस्य** કાનનું **प्रयोजनम्** હેતુ **पिकः** કોયલ **भेदः** તફાવત **यथा** જેવો **वाचः** વાણી, **त्यजेत्** છોડવું, **कुतः** ક્યાંથી

स्वाध्यायः

A9W8G4

1. નીચેના શબ્દોનું મોટેથી શુદ્ધ ઉચ્ચારણ કરો :

कण्ठस्य, श्रोत्रस्य, भूषणैः, प्रयोजनम्, साधूनामेकरूपता।

2. નીચે આપેલા શબ્દો સુંદર અક્ષરે ફરીથી લખો :

(1) भूषणम् _____

(2) कृष्णः _____

(3) सुखार्थिनः _____

(4) सर्वतीर्थमयी _____

(5) क्रियायाम् _____

3. નીચે આપેલાં જોડકાં પાઠના આધારે યોગ્ય રીતે જોડો :

(1) हस्तस्य भूषणम्	☐	(1) कृष्णः
(2) काकः	☐	(2) वाचः
(3) यथा चित्तं तथा	☐	(3) दानम्
(4) श्रोत्रस्य भूषणम्	☐	(4) विद्याम्
(5) सुखार्थी चेत् त्यजेत्	☐	(5) कङ्कणम्
		(6) शास्त्रम्

4. નીચે આપેલ વિધાનો સામે પાઠના આધારે આપેલ ખાનામાં (✓) અથવા (×)ની નિશાની કરો :

(1) माला कण्ठस्य भूषणम्। ☐

(2) बकः कृष्णः हंसः कृष्णः। ☐

(3) विद्यार्थी त्यजेत् सुखम्। ☐

(4) सर्वतीर्थमयी माता। ☐

(5) यथा चित्तं तथा वाचः। ☐

5. સુભાષિતોનું શુદ્ધ ઉચ્ચાર સાથે પઠન અને ગાન કરો.

6. તમારા શિક્ષક બોલે તે પદો સાંભળીને શુદ્ધ અને સુંદર અક્ષરે લખો.

7. ઉદાહરણમાં દર્શાવ્યા મુજબ પદો બનાવો, બોલો અને લખો :

ઉદાહરણ : हस्तः - हस्तस्य

(1) कण्ठः - _____

(2) श्रोत्रम् - _____

(3) पादः - _____

(4) मुखम् - _____

(5) नेत्रम् - _____

8. કૌંસમાં આપેલ શબ્દોમાંથી યોગ્ય શબ્દ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો :

(1) विद्यार्थी _____ त्यजेत्। (सुखम्, कष्टम्)

(2) सुखार्थी _____ त्यजेत्। (धनम्, पुस्तकम्)

(3) क्रियाशीलः _____ त्यजेत्। (निद्राम्, कार्यम्)

(4) सज्जनः _____ त्यजेत्। (क्रोधम्, दयाम्)

(5) मित्रं _____ त्यजेत्। (घृणाम्, स्नेहम्)

9. નીચે આપેલા શબ્દોનો ઉપયોગ કરી ઉદાહરણમાં દર્શાવ્યા મુજબ વાક્યો બનાવો અને લખો :

(अन्नम्, मनः, बीजम्, फलम्, राजा, प्रजा)

ઉદાહરણ : यथा चित्तं तथा वाचः।

(1) यथा _____ तथा _____।

(2) यथा _____ तथा _____।

(3) यथा _____ तथा _____।

સ્થાનિક સામગ્રી

- પાઠમાં આપેલા સુભાષિતોના અર્થ સાથે બંધબેસતી કહેવતો, રૂઢિપ્રયોગો કે સુભાષિતો તમારા વિસ્તારમાં બોલાતાં હોય તે એકત્રિત કરો અને લખો. જેમ કે...

  સત્ય પરથી - સાચને આંચ નહિ.

  આચાર પરથી - आचारः प्रथमो धर्मः।

- પુસ્તકાલયમાં જઈને 'રત્નમાલા ભાગ 1થી 3' કે સુભાષિતને લગતાં અન્ય પુસ્તકોમાંથી પાંચ સુભાષિત શોધીને લખો.
- તમને ગમતા કોઈ એક પક્ષીનું ચિત્ર દોરો અને રંગ પૂરો.